

Római kori maradványok és késő bronzkori településnyomok Kaszásdűlőn

(Budapest, III. ker., Bojtár utca 34., Hrsz.: 19899/5)

A területen üzletház építése kapcsán 2002. áprilisában végeztünk megelőző feltárást. A beruházó teljesen alapincézett épületet tervezett, így közel 250 négyzetméter felületet kutattunk meg.

A feltárást indokolták a közelben már korábban előkerült régészeti jelenségek, így a Bojtár utca – Huszti út sarkán 1982-ben dokumentált késő bronzkori gödör (ZSIDI 1981) a Kaszásdűlő-Csikós utcában 1980–81-ben feltárt villa (ZSIDI 1991) és a Kunigunda útja 39. szám alatt 2001-ben előkerült római út, illetve ós- és római kori sírok jelenléte. (LASSÁNYI 2002) A telken és közvetlen környezetében azonban korábban semmiféle régészeti kutatás nem folyt, így nem volt információnk a terület ós- vagy római kori beépítettségéről.

A területen északnyugat–délkeleti irányban egy 25 méter × 10 méter alapterületű felületet jelöltünk ki, ahol az újkori – valószínű-

Remains from the Roman period and Late Bronze Age settlement traces at Kaszásdűlő

(Budapest III, 34 Bojtár Street, Lrn.: 19899/5)

Excavations were conducted preceding the construction of a trading center in April 2002. The investor planned to construct a building with cellars so we had to investigate a surface of nearly 250 square meters.

The excavations were justified by the archaeological features previously discovered in the area such as a Late Bronze Age pit documented on the corner of Bojtár Street and Huszti Street in 1982 (ZSIDI 1981), a villa unearthed in Kaszásdűlő – Csikós Street in 1980–81 (ZSIDI 1991) and the Roman road and prehistoric and Roman graves found beneath 39 Kunigunda Street in 2001 (LASSÁNYI 2002). No archaeological investigations had been carried out in the lot and its immediate neighborhood so we had no information about its function either in prehistoric times or the Roman period.

leg földművelésre használt – rétegek alatt, több késő római éremmel keltezett szint következett keréknyomokkal (?), az alsó kultúrretegben pedig egy késő bronzkori település háznyomait regisztráltuk. A kutatás jelenlegi állapotában egyelőre négy periódust (1–4.) tudtunk elkülöníteni:

1. A legújabb kori salakos, kevert feltöltés eltávolítása után (gépi és kézi erővel összesen körülbelül 50 centiméter mélységben) sárgásbarna, agyagos szint mutatkozott, ebben piskóta és lekerekített téglalap formájú lenyomatok voltak. A nyomokból – a felület relatív kis mérete miatt – nem állt össze rendszer, a betöltésükből előkerült leletanyag alapján újkorinak bizonyultak. Szintén az újkori rétegsorhoz tartozott még az ez alatt húzódó sötétbarna réteg is, ebben két nagyobb beásást regisztráltunk újkori leletanyaggal.

2. A következő periódust egy sötét, feketésbarna réteg alkotta, ebben újkori leletanyag már nem volt, felületén 5 centiméter széles, élesen elváló párhuzamos sávokat, keréknyomokat (?) és ezekkel egyező irányú, elmosódott foltokat figyeltünk meg. A rétegből csak őskori kerámiaanyag és négy darab rossz megtartású, Kr. u. 4. századra keltezhető római érem, illetve

A 25 m long and 10 m wide area was opened in a northwest–southeast direction. Under the modern, probably cultivated layers, we found a level with wheel ruts (?) dated by several late Roman coins. It was followed by a lower culture bearing layer, in which the traces of the houses of a Late Bronze Age settlement were registered. In the present stage of investigations four periods (1–4) could be differentiated.

1. A yellowish brown clayey layer appeared under the modern slaggy, mixed deposition (which was completely mechanically and manually removed to the depth of about 50 cm). In this layer we noted hourglass-shaped and rounded oblong impressions. No system could be discerned from the traces due to the relatively small size of the surface. The find material found in their fills was modern. The underlying dark brown layer also originated from the modern period. Two large pits were found in it with finds from the modern period.

2. A dark, blackish brown layer contained material from the next period. Modern period finds were no longer found here. On its surface, 5 cm wide, sharply separated parallel strips, wheel ruts (?), and

1. kép: Késő bronzkori épület cölöplyukai
 Fig. 1: Post holes of the Late Bronze Age building

bronzdarabok kerültek elő. A jelenségek alapján ezt a szintet római kori útként határoztuk meg, amely egyébként beleillik a korábban már több ponton (Testvérhegy, Kunigunda útja) dokumentált római kori, északnyugat–délkeleti irányú diagonális út vonalába.

3. Az útréteg alatt a 2. periódus fekete földjével kevert fehér, egyenletesen elterülő murvás szintet találtunk, amelynek felületén több ponton cölöplyukak sötétebb, lazább, kevésbé köves, illetve helyenként paticosos foltjai és egy tüzelőhely mutatkoztak. A kibontott cölöplyukából (és tüzelőhelyből) későbronzkori kerámiatöredékek származtak.

4. A murvás szint elbontása után leértünk a narancssárga, sóderes altalpra, amely a geológiai vizsgálatok szerint pleisztocén ko-

faint traces running parallel to them could be observed. Only prehistoric pottery and four, poorly preserved Roman coins from the AD 4th century were found in this layer together with bronze fragments. On the basis of the features, we identified it as a Roman road, which falls in the

same line as the northwest–south-east oriented diagonal road which has been documented in several spots (Testvérhegy, Kunigunda Street) in earlier excavations.

3. An evenly spread layer of white rubble, mixed with the black earth of the second period was found beneath the road layer. The darker, looser, less stony spots of postholes appeared on its surface, sometimes mixed with daub in a few places. A hearth was also observed. The fill of the postholes (and the hearth) contained pottery sherds from the Late Bronze Age.

4. Having cleared away the rubble layer, we reached the orange-colored, gravelly virgin soil, which, according to the geological analyses, is a layer of Pleistocene debris washed down from the hill.

ri, hegyről lemosódott törmelékku-
pac szétterülése lehetővé tette. A felüle-
ten további cölöplyukak rajzolód-
tak ki, kibontásuk során pedig is-
mét késő bronzkori töredékek ke-
rültek elő. A teljes terület narancs-
sárga, sóderes rétegre történt le-
mélyítése után kirajzolódott két,
északkelet–délnyugati tájolású,
egymást metsző, félköríves záródá-
sú épület kontúrja. A feltárt cölöp-
szerkezetes házak eddigi adataink
szerint speciálisan a későhalomsí-
ros–koraurnamezős időszakra jel-
lemzőek (Reincke Bronzkor D fá-
zisa), de itt is ritkaságnak számítá-
nak. A Kárpát medencében jelen-
leg csupán Dunakeszi-Székesdülő-
ről és Budapest, III. ker., Bokor
utca – Galagonya utca sarkáról is-
merünk hasonló objektumokat.

A periódusok fentiéknél pontos-
sabb szétválasztása és meghatáro-
zása csak a leletanyag kiértékelése
után lehetséges.

T. Láng Orsolya – Szilas Gábor

Further postholes were outlined
on its surface, which, again, con-
tained late Bronze Age sherds.
After the entire surface had been
cleaned down to the orange gravelly
layer, the outlines of two north-
east–southwest oriented houses
appeared, which ended in a semi-
circle and intersected one another.
On the basis of the data collected
thus far, these unearthened post-
structure houses are characteristic
of the late Tumulus – early Urn-
field period (Reinecke's Bronze
Age phase D), although they rarely
occurred even then. Similar fea-
tures are known in the Carpathian
Basin only from Dunakeszi-
Székesdülő and Budapest III, at
the corner of Bokor and Galagonya
Streets.

A more exact differentiation
and identification of the periods
can only be made after the find
material has been analyzed.

Orsolya T. Láng – Gábor Szilas